

Το Αθέατο Μουσείο

The Unseen Museum

Χάλκινη σαρκοφάγος γάτας, ανάθημα στην θεά Βούβαστη

Bronze cat sarcophagus votive offering to goddess *Bastet*

...There is a chance that around them are then wandering
ghosts of old times. There is a chance that the apparition
leads them to Bubastis...

(C.P. Cavafy, *the Cat*, Hidden Poems)

The cat modeled in the shape of its hieroglyphic sign,
erect pose with tail curved, wears a necklace
and amulet figuring «the eye of Horus», god of the sky and sun,
along with rings, as indicated by its pierced ears.

In ancient Egypt the cat was called ‘*miou*’, a word deriving
from the characteristic utterance of the animal.

Bronze cat sarcophagoi were votives
and their manufacture was commissioned
by wealthy dedicators, throughout the first millennium B.C.
The poor had to be content with humbler cases
or cat mummies wrapped in bandages of linen fabric
(as the replica cat mummy you see here and its original in the Egyptian
Antiquities Exhibition, Hall 40-showcase 16c).

The Egyptians worshipped animals as gods because
it was their belief that they were manifestations of deities.
Cat was the sacred animal of Bastet (Bubastis),
protective deity of love, fertility, family happiness and childbirth.
In the Ptolemaic period the goddess was identified with Artemis.

The Egyptians apart from people used to mummify
sacred animals that were kept in the precinct of temples
and buried in special cemeteries. Most of them were intended
for **ritual offerings**. These animals were bred by the priests
and ritually killed, constituting a highly prosperous temple
economy. Due to the large demand, fake animal mummies
were made too.

Furthermore, the Egyptians mummified **their beloved pets**
to accompany them into eternity. According to Herodotus
(*The Histories* II, 66), the members of a family that suffered
the loss of a cat shaved off their eyebrows
as a sign of mourning.

...Ίσως τριγύρω των τότε περιπλανώνται
φάσματα παλαιών καιρών. Ίσως η οπτασία
εις Βούβαστιν τας οδηγεί...
(Κ.Π. Καβάφη, *η Γαλή*, Κρυμμένα Ποιήματα)

Η γάτα στο σχήμα του ιερογλυφικού της συμβόλου, δηλαδή
όρθια με κουλουριασμένη ουρά,
φοράει περιδέραιο και ως φυλακτό «το μάτι του Ωρου»,
θεού του ουρανού και του ήλιου, καθώς και σκουλαρίκια,
όπως υποδεικνύουν οι τρύπες στα αυτιά.

Στην αρχαία Αίγυπτο, η γάτα ονομαζόταν **μίου**,
λέξη προερχόμενη από το νιαούρισμα.

Χάλκινες σαρκοφάγοι γάτας χρησίμευαν ως τάματα
και κατασκευάζονταν κατά παραγγελία πλουσίων αναθετών,
σε όλη την πρώτη χιλιετία π. Χ.
Οι φτωχοί αρκούνταν σε απλούστερες θήκες ή σε μούμιες
γάτας, τυλιγμένες σε ταινίες λινού υφάσματος
(όπως το αντίγραφο μούμιας γάτας που βλέπετε στην προθήκη και το
πρωτότυπό της στην Έκθεση Αιγυπτιακών, Αίθουσα 40-προθήκη 16γ).

Οι Αιγύπτιοι λάτρευαν τα ζώα ως θεούς, γιατί πίστευαν
ότι εμφανίζονταν με την μορφή τους. Η γάτα ήταν το ιερό ζώο
της Μπαστίτης (Βούβαστης), προστάτιδας θεότητας του έρωτα,
της γονιμότητας, της οικογενειακής ευτυχίας και του τοκετού.
Στην Πτολεμαϊκή περίοδο η θεά ταυτίστηκε με την Άρτεμη.

Οι Αιγύπτιοι, εκτός από τους ανθρώπους συνήθιζαν
να μουμιοποιούν **τα ιερά ζώα** που εκτρέφονταν
στον περίβολο των ναών και θάβονταν σε ειδικά νεκροταφεία.
Τα περισσότερα από αυτά προορίζονταν για **λατρευτικές
προσφορές**. Εκτρέφονταν από τους ιερείς και θανατώνονταν
τελετουργικά, συνιστώντας μια επικερδέστατη ναϊκή οικονομία.
Λόγω της μεγάλης ζήτησης κατασκευάζονταν
και ψεύτικες μούμιες ζώων.

Επίσης, οι Αιγύπτιοι ταρίχευαν **τα αγαπημένα τους κατοικίδια**
για να τους συντροφεύουν στην αιωνιότητα.
Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο (*Ιστορίαι* Β΄. 66), τα μέλη της
οικογένειας που έχανε μία γάτα ξύριζαν τα φρύδια
ως ένδειξη πένθους.

ακτινογραφία μούμιας
mummy's radiography

περιδέραιο
necklace

φυλακτό «το μάτι του Ωρου»
amulet «the eye of Horus»

